

АПОЛОГІЯ ХРИСТІАНСТВА

Проявлення Бога

Завдання християнина — поширювати Царство Боже в серцях людей.

Бути християнином — це означає любити увесь світ; любити людство і старатися служити йому; працювати для загального миру і взаємин братніх.

Той, хто бажає бути християнином, повинен бути відважним шукачем правди, але не обмежувати свої пошуки матеріальною суттю. Його духовні і фізичні сили повинні бути пробуджені. Він повинен усі здібності, дані йому Богом, уживати на придбання правди, не приймаючи нічого того, що не погоджується із здоровим розумом. Якщо серце чисте і розум вільний від упередження та забобону, то щирий шукач завжди пізнає Божу Славу.

Людина повинна пізнати сама себе і ті речі, що ведуть до гідності чи низькоти, до пошани чи ганьби, до багатства чи убогости.

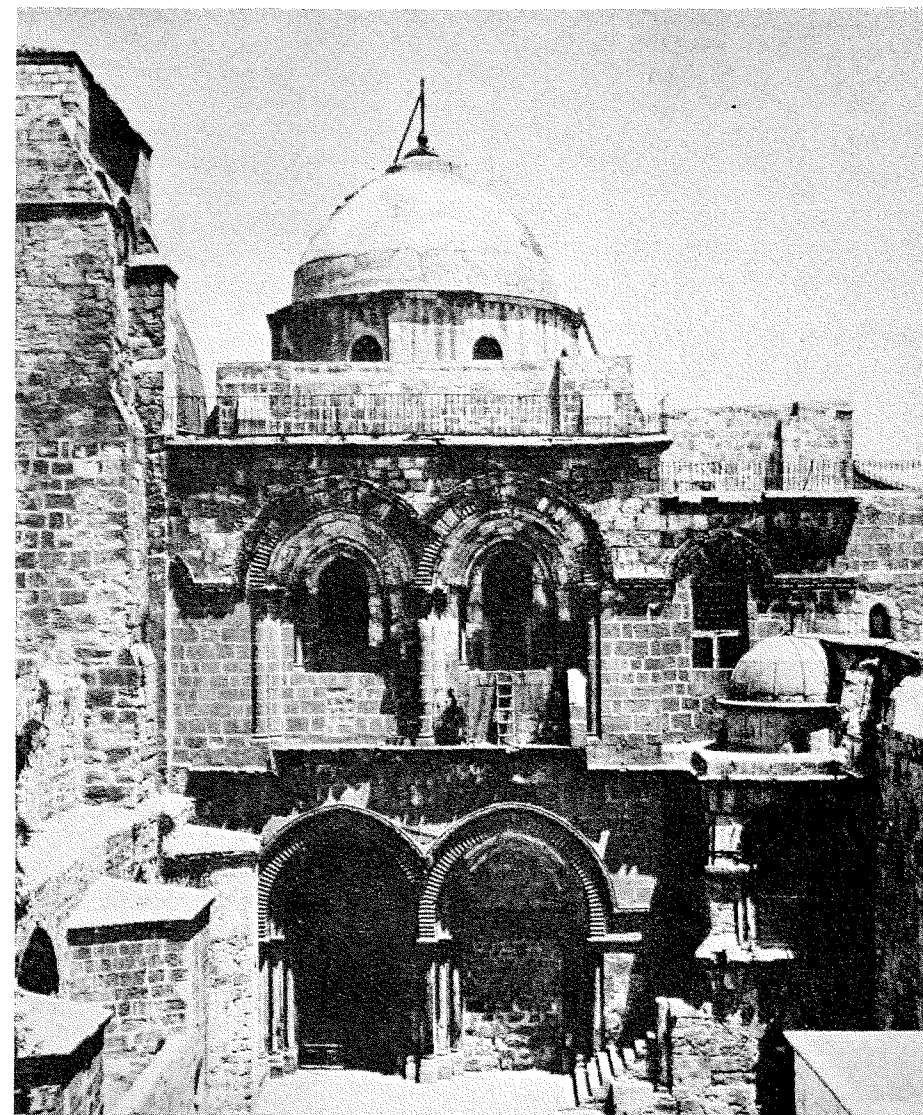
Корінем усього знання є пізнання Бога, а це пізнання неможливе без Його проявлення.

Проявлення Бога є Досконалий Чоловік, Вищий Приклад

людству, Найшляхетніший Вияв людинолюбства. До того часу, доки ми не пізнаємо Його, ми не пізнаємо можливостей, що вкладені до нас.

Христос узяв приклад із лілій, як вони ростуть, і сказав, що Соломон у всій своїй славі не одягався так, як вони. Лілія виростає з непривабливого цибулинного кореня. Якби ніколи ми не бачили лілії, ніколи не дивувалися красою її листя і квітки, як тоді могли б ми знати, що заховується в цій цибуліні? Ми можемо розрізати її, докладно розглянути, але не побачимо тієї сплячої краси, яку садівник знає, як розбудити. Так само до того часу, доки ми не побачимо Слави Божої, відкритої у Проявленні, ми не маємо ідеї про Духовну Красу, заховану в нашій природі і природі наших ближніх.

Знаючи і люблячи Проявлення Бога в Ісусі Христі та йдучи за Його наукою, ми стаємо поступово подібними до Нього, і ми стаємо спроможними зрозуміти дійсну досконалість усередині нас. Тоді і тільки тоді стануть нам ясними значення і мета як життя нашого, так і цілого всесвіту.

Храм Гробу Господнього в Єрусалимі. Сучасний фасад відноситься до епохи Хрестових походів.

Життя із гробу

I

Одного разу Ісус Христос звернувся до Своїх учнів з таким питанням: "За кого народ уважає Мене, Сина Людського?"

Виявилося, загальна думка про Нього, недивлячись на Його унікальне життя і діяльність, не здолала підійнятися до високої мети Його служіння. Одні приймали Його за Івана Хрестителя, другі за Іллію, інші ж за пророка Єремію або за одного з пророків.

Тоді Ісус Христос поставив учнів перед прямим питанням: "А ви за кого Мене маєте?" Ап. Петро врочисто відповів: "Ти — Христос, Син Бога Живого!" (Матв. 16:16).

Три з половиною роки в найближчому оточенні Ісуса з Назарету визрівало переконання, що вони послідовники не просто великого пророка, чи небаченого досі могутнього чудотворця, а Самого Христа, Однородженого Сина Божого.

Сила Його слова, влада над законами природи, вплив на людські маси не могли належати звичайній людській істоті. "Чоловік ще ніколи так не промовляв, як Оцей Чоловік", — відповіла служба первосвященникам після того, як побачила Ісуса і почула виклади Його науки (Ів. 8:46).

Певність учнів, що вони знайшли Месію, здавалося, не заті-

нить найменша хмарина. Вони з Тим, Чия могутність не знає меж, і виявляється вона кожного дня все у нових і дивніших формах. Що у них попереду? Його заповнення: "Поправді кажу вам, що коли, при відновленні світу, Син Людський засяде на престолі слави Своєї, тоді сядете й ви, що за Мною пішли, на дванадцять престолів, щоб судити дванадцять племен Ізраїлевих" (Матв. 19:28). Коли ж Він неодноразово намагався їм пояснити, що "Людський Син буде виданий людям до рук, і вони Його вб'ють, але третього дня Він воскресне", — такий контраст із Його всемогутністю, як показали пізніші події, не легко міг уміститися до людського розуму.

А саме так сталося.

Христос не виявив спротиву, коли Його заарештували. Не виправдувався, коли несправедливо обвинувачували. Терпеливо зносив, коли над Ним знущалися. Падав, знесилений, несучи важкого хреста. Чуючи глум та лихослів'я на Голгофі: "Отак! Ти, що храма руйнуєш та за три дні будуєш, — зійди із хреста, та спаси Самого Себе!", — Він не ужив жодного заходу, щоб Себе врятувати.

Доки ще Він був живий, нехай і розп'ятий, учні та всі близькі Його могли кожної хвилини

сподіватися чуда. Коли ж Ісус скрикнув голосом гучним — і помер, чи можна собі уявити стан плеканої роками їхньої віри? Смуток, розпач, непевність оволоділи ними. Зоставлені на власні сили, вони повинні були пройти той досвід, про який попереджував свого часу Ісус: "Уражу пастиря, — і розпорозяться вівці!" (Марк. 14:27). Так природне для таких обставин збентеження Клеопи, одного з двох учнів, що йшли до Еммаусу: "А ми сподівались були, що Це Той, що має Ізраїля визволити. І до того, оце третій день вже сьогодні, як усе оте сталося" (Лук. 24:21). Той, на Кого покладали вони усю свою надію, впав жертвою злих сил. Злочинні руки приготували Йому ганебну і жорстоку смерть.

Йосип з Ариматеї, а з ним знаний учитель Закону Никодим узяли тіло Ісуса, обгорнули тонким полотном з пахощами і покладали в гробі, що був висічений у скелі в саду Йосипа ариматейського. І камінь привалили до могильних дверей. Не zostалися бездіяльними і первосвященники та фарисеї. Вони пригадали, що чули передречення про Його воскресіння, і, гнані страхом, запечатили каменя та поставили біля гробу сторожу.

Смерть. Похорон. Запечатаний гроб.

З людського погляду, велике життя виняткового Учителя закінчилось великою катастрофою. Останнє слово в найвидатнішому житті належить смерті.

II.

У невимовному горі жінки, що були присутні при смерті Ісуса та бачили Його похорон, чекали закінчення приписаного суботнього спочинку. Коли ж тільки зажеврив світанок першого в тиждень дня, вони вже спішили до гробу, щоб віддати останню шану своєму дорогому Вчителю і намастити пахощами Його тіло.

Болю, розпачу і жаху смерти не розуміє хіба тільки той, хто ще не знає втрати та не має на цвинтарі дорогих і рідних могил.

Несучи з собою приготовлені пахощі, мироносиці схвильовано розважали: "Хто відвалить нам каменя від могильних дверей?"

Але що це, ввижається, чи дійсність? Наблизившись до гробу, побачили, що камінь відвалено, а на камені сидить сьйний небесний посланець, одягнений у білосніжні шати. Страх охопив жінок. Ангел же лагідно промовив до них: "Не лякайтеся, бо я знаю, що Ісуса розп'ятого це ви шукаєте. Нема Його тут, — бо воскрес, як сказав. Підійдіть, — подивіться на місце, де знаходився Він" (Матв. 28:5—6). Подивіться, упевніться та ідіть хутко, і скажіть Його учням, "що воскрес Він із мертвих, і ото випереджує вас в Галілеї, — там Його ви побачите" (Матв. 28:7).

Хоч свідомість ще не вповні сприйняла факт незвичайної події, але ангельська вістка розлилася цілющим бальзамом на рани зболілих жіночих сердець, і вертала їх до здоров'я та життя.

Коли ж вони ішли від гробу, перестрів їх Сам воскреслий Господь. Він утішає найперше тих, чие горе сильніше: "Радійте!" Щасливо зворушені, вони обійняли Його ноги і вклонились Йому. Незмірна радість переповнила їхні серця вщерть, просякала блаженством ціле їхнє єство.

Всемогутня сила Божа, діюча через посланого з неба ангела, викликала землетрус, відвалила від гробу каменя, і в сяєві Свого торжества та слави встав із гробу живий Ісус. Тіло Його, що віддав Він добровільно за гріх світу на муки і хресну смерть, тепер назавжди вільне від дії смерті, як сказав у видінні ап. Івану: "І був Я мертвий, а ось Я живий на вічні віки. І маю ключі Я від смерті й від аду" (Об'яв. 1:18). Воно ніби одухотворилось. Йому властивий тепер такий особливий стан, що матерія для нього не складає жодної перешкоди. Подібно до того, як душа сприймає форму своїх ідей, так і тіло Христове зодягається у відповідну йому видимість, не порушуючи при цьому своєї природи і своєї дійсності. Святість Божа не знає тління смерті.

Тоді так само ласкаво передав через жінок: "Ідіть, повідомте братів Моїх, — нехай вони йдуть у Галілею, — там побачать Мене!" (Матв. 28:10).

"Братів Моїх", — така висока логіка Божої любови. Нам, людям, мабуть, ніколи не зрозуміти суть і глибину такої любови. Адже це мова про тих, які у критичну для Христа хвилину розпорошилися кожен у власне

своє, а Його покинули Самого (Ів. 16:32).

Протягом сорока днів по Своему славному воскресінні з'являвся Господь Ісус Христос Своім учням та Своему найближчому оточенню. Він знав, що обмеженій людській істоті не так легко сприйняти те, що виходить за межі її розуміння. Він передбачав, що упередження, причепливість і сумніви, так властиві мисленню раціоналістів, учинять Його смерть та воскресіння предметом низки суперечностей. Треба було розкрити їм розум, "щоб вони розуміли Писання", розуміли посланництво Однородженого Сина Божого і передали вірно Його Євангелію Царства по цілому світові. Треба було багаторазовим з'явленням дати їм змогу переконатися, що вони не в стані власної уяви чи видіння, а що перед ними надприродна дійсність. Аби проповідуючи та пишучи про Нього, вони основувалися не на власних припущеннях та філософських умовиводах, а констатували факти, яких були самовидцями.

Євангелісти записали тільки окремі моменти з тих незвичайних зустрічей. У цих записах досі зберігається свіжість події та зворушуюча сила. Про інші згадує побіжно ап. Павло: "Бо я передав вам найперш, що й прийняв, — що Христос був умер ради наших гріхів за Писанням, і що Він був похований, і що третього дня Він воскрес за Писанням, і що з'явився Він Кифі, потім Дванадцятьом. А потім з'явився нараз більше як п'ятистам

браттям, що більшість із них живе й досі, а дехто й спочили. Поэтому з'явився Він Якову, опісля — усім апостолам. А по всіх Він з'явився й мені" (1 Кор. 15:3-8).

Ще інші, як з'явлення Марії, матері Ісуса, покрито цілковито таємницею. Біль від "меча", що прошив їй душу, як і безмежне блаженство, пережите при зустрічі з воскреслим Господом, очевидно, такого характеру, що людські руки не повинні їх дотикатися.

Зустрічі з воскреслим Господом стали для учнів важливим періодом підбадьорення та зміцнення віри, як і завершуючим курсом у Його довголітній школі.

Усе життя тепер представилося їм у новому світлі. Розкрилася перед ними і стала зрозумілішою суть Його науки. Вони бачили, слухали і дотикалися власними руками Того, Хто перевищив Своєю перемогою над смертю всю їхню уяву.

Сорокового дня Він вивів їх за місто, на гору Оливну. На цій горі розпочалися Його передхресні страждання, і звідси Він бажав відійти у славу Свого Небесного Отця.

Звернувшись до учнів, Він звелів їм чекати "обітниці Отчої" та доручив передати людям Його заповіді. "Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі і в усій Юдеї та Самарії, та аж до останнього краю землі", — це були Його останні слова (Дії ап. 1:8). Тоді знявши

руки, поблагословив їх, а благословляючи, зачав відступати від них і на небо возноситись. Хмара забрала Його сперед їхніх очей.

III.

Людей найбільше жахає думка про смерть.

Живе людина, мислить, набуває знання, планує, досягає мети, радіє. Аж ось настає мить і смерть кладе всьому цьому кінець.

Важко це собі уявити: не стало людини. Страшно про це думати: "Я є і не стане мене". Тим жахливіше для людини, яка не має віри в потойбічне життя, чекати свого фатального кінця, щоб перетворитись у порошок, обернутись у ніщо.

Недаремно у Святому Письмі смерть названо "ворогом". Смерть не вийшла з рук Того, Хто створив життя. Вона суперечна всім нормам життя. Смерть — це заплата за гріх, за беззаконня, інакше — заплата за порушення закону життя (Рим. 6:23). Жалюгідна і нещасна людина, підвладна гріху і смерті.

При такому трагічному стані і став для нас очевидно незмірна вартість хресної смерті Сина Божого та Його переможного воскресіння. Бо Він "був виданий за наші гріхи, і воскрес для виправдання нашого" (Рим. 4:25). У цьому милосердному акті Бог проголосив Свою благодатну амністію людству і право жити вільним від смерті життям. Передумовою поставив віру в Сина Свого, Спасителя світу: "Хто вірує в

Сина, той має вічне життя; а хто в Сина не вірує, той життя не побачить — а гнів Божий на нім пробуває” (Ів. 3:36).

Якщо ми бажаємо розуміти Бога, то повинні розуміти Його з кута зору хреста, бо саме тут святість, прощення та любов Бога до всіх нас поєднуються між собою. Якщо ми бажаємо розуміти суть вічного життя, то повинні розуміти його з кута зору воскресіння Христового, бо саме тут здобуто для нас перемогу над смертю, засяяло життя із гробу та відкрився вільний вхід до Царства Безсмертя.

Ми повинні стати спадкоємцями вічного життя — така висока правда об’явлення Божого, співзвучна з прагненням нашої істоти. Оспівуючи славу воскресіння, ап. Павло декларує: “Та нині Христос воскрес із мертвих, — первісток серед покійних. Смерть бо через людину, і через Людину воскресіння мертвих. Бо так, як в Адамі вмирають усі, так само в Христі всі оживуть, кожен у своєму порядку: первісток Христос, потім ті, що Христові, під час Його приходу” (1 Кор. 15:20-23).

Христове воскресіння дає нам надію на наше воскресіння. Христове безсмертя вказує нам на інше життя за межами смерті. За законом збереження матерії, ніщо у світі не пропадає, а лише змінює свій стан. І за законом дару вічного життя, людина, вмираючи, не зникає безслідно, не перетворюється в ніщо, а тільки очікує переходу до іншого, до-сконалішого стану: “Не хочу ж

я, брата, щоб не відали ви про покійних, щоб ви не сумували, як і інші, що надії не мають. Коли бо ми віруємо, що Ісус був умер і воскрес, так і покійних через Ісуса приведе Бог із Ним. Бо це ми вам кажемо словом Господнім, що ми, хто живе, хто полишений до приходу Господнього, — ми не попередимо покійних. Сам бо Господь із наказом, при голосі архангела та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й zostались, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом” (1 Сол. 4:13-17).

Нехай би як намагалися ми закріпитись на цій землі, нехай би здолали прожити довгий вік, проте тут ми тільки гості. Батьківщина наша в іншому місці всесвіту. Ап. Іван описує її в книзі Об’явлення: “І бачив я небо нове й нову землю, перше бо небо та перша земля проминули, і моря вже не було... І почув я гучний голос із престолу, який кликав: “Оце оселя Бога з людьми, і Він житиме з ними! Вони будуть народом Його, і Сам Бог буде з ними, і Бог кожному сльозу з очей їхніх зітре, і не буде вже смерті. Ані смутку, ані крику, ані болу вже не було, бо перше минулося! (Об’яв. 21:1, 3-4).

Я часто відвідую мис Канаверал, звідки відлітали наші астронавти до місяця, у подорож навколо нашої землі, звідки стартує космічний човен “Колумбія”. Громіздкі ракети, тісні від різної апаратури кабіни астронавтів, доро-

гі скафандри, без яких годі пускатись у космічні простори. Дивуючись складністю таких польотів, я ще більше дивуюся тим, що наш воскреслий Господь відійшов на небо на очах Своїх учнів без жодних технічних пристосувань. Просто, тихо підійнявся вгору, і небесна блакить заховала Його у своїй безмежній глибині. Така природа тіла воскреслого Господа. Ні обмежень, ні перешкод, ні залежності від будь-якої механічної сили.

Спасіння у Христі Ісусі протягається так далеко, що всіх тих, кого воно охопило, Бог при-

значив, щоб були подібні до образу Сина Його, і щоб перебували з Ним вічно у блаженстві слави Його. “Життя ж наше на небесах, звідки ждемо й Спасителя, Господа Ісуса Христа, Який перемінить тіло нашого пониження, щоб стало подібне до славного тіла Його, силою, якою Він може і все підкорити Собі” (Фил. 3:20-21).

Нехай наші роки і швидко минають. Нехай час кладе на нас свій відбиток. Через воскреслого Господа Христа Ісуса перед нами — безсмертя!

І. Беркута.

І. Думич

ВОСКРЕСІННЯ – НАЙБІЛЬШИЙ ФАКТ В ІСТОРІЇ

“Та нині Христос Воскрес із мертвих, — первісток серед покійних”. (1 Кор. 15:20).

Якби ми запитали групу людей про їхню думку відносно якогось факту історичної ваги, то кожен дав би відповідь згідно з власним досвідом і впливом, що такий факт мав на його життя. Наприклад, військовий оповідав би про певні героїчні перемоги, вчений про певні нові відкриття, лікар доводив би про певні винаходи в ділянці медицини, а державний діяч буде вихвалити успіхи партії, яку він репрезентує, і так далі. Базуючись на особистім досвіді та на Слові Божім, кожен християнин повинен засвідчити, що найбільшим фак-

том в історії цілого людства є воскресіння Господа Ісуса Христа.

На жаль, є чимало так званих християн, які сумніваються щодо воскресіння, або й зовсім не вірять. Але такі християни не пережили народження духовного, від Духа Святого. Ап. Павло сказав: “Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся” (Рим. 10:9).

Це зовсім належно святкувати різдво Господа Ісуса, бо інакше Він не зміг би померти за гріхи наші. А смерть Його була б да-

ремною, якби Він з мертвих не воскрес. Сучасна медицина зробила великий поступ, щоб полегшити болі та терпіння людей хворих. Але Христос воскрес із мертвих, і обіцяє воскресіння та життя для тих, хто вірує в Нього. Він переміг гріх, смерть та могилу для нас. Він сказав: "Ще недовго, і вже світ Мене не побачить, але ви Мене бачити будете, бо живу Я — і ви жити будете!" (Ів. 14:19).

Наш Спаситель, наближаючись до кінця свого земного служіння, часто говорив про страждання, смерть і воскресіння Своє, як читаємо: "І сказав Він: "Синові Людському треба багато страждати, і Його відцураються старші, і первосвященники, і книжники, і буде Він вбитий, — але третього дня Він воскресне!" (Луки 9:22).

Які є свідчення про Христове воскресіння, і в чому полягає його важливість для нас?

Найперше, нам потрібно зрозуміти, що це не була звичайна Його уява. Святе Писання говорить дуже багато не тільки про народження Спасителя, і не тільки про смерть Його за загублене, грішне людство, але і про Його воскресіння та взагалі про воскресіння з мертвих. Праведний Йов ще понад 1500 років перед воскресінням Христа так висловився про цю подію: "Та я знаю, що мій Викупитель живий, і останнього дня Він підійме із пороху цю шкіру мою, яка розпадеться, і з тіла свого я Бога побачу" (19:25).

У Псалмах та книгах пророчих дорогоцінні факти про воскресіння є специфічно відзначені. А вже найяскравіше факт воскресіння підкреслюється у книзі пророка Даниїла, близько шістсот років перед Христом: "І багато хто з тих, що сплять у земному поросі, збудяться, одні на вічне життя, а одні на наруги, на вічну гидоту" (Дан. 12:2). Також читаємо, що коли Христос помер, то "повідкивались гроби, і повставало багато тіл спочилих святих, а з гробів повиходивши, по Його воскресінні, до міста святого ввійшли, і багатьом із'явилися" (Матв. 27:52-53).

Отже, частина пророцтва збулася тоді, а повне здійснення очікує Другого Приходу Христа.

"Чому ви вважаєте за наймовірніше, що Бог воскресне померлих?" — питає апостол Павло (Дії ап. 26:8). Цар Агрипа та сучасники його мали досить доказів про воскресіння Христа, але через власну впертість вони засліпили самі себе, як багато хто роблять це і в наші дні. Вони не бажать підкоритися волі Божій, залишити грішні дороги свої і прийняти Христа за свого Спасителя і Господа.

Навіть ті, які під час земного служіння Його були близько Нього, не зовсім певні були, що Він із мертвих воскрес, за що воскреслий Христос докорив їм: "О, безумні й залеклого серця, щоб повірити всьому, про що сповіщали Пророки!" (Луки 24:25). На питання саддукеїв Він відповів: "А що мертві встають, то й Мойсей показав — при ку-

Його воскресіння і наше.

ці, — коли він назвав Господа “Богом Авраамовим, і Богом Ісааковим, і Богом Якововим”. Бог же не є Богом мертвих, а живих, бо всі в Нього живуть” (Луки 20:37-38).

Апостоли були свідками воскресіння Лазаря, сина найньської вдови та дочки Яіра. Справді, цих фактів повинно б бути достатньо, щоб вірити й не сумніватися, що Христос воскресне із мертвих. Однак, почувши про Його воскресіння, вони не повірили, як написано: “А вони, як почули, що живий Він,... не поїняли тому віри” (Марк. 16:11).

Роздумуючи над тим, мусимо признатися собі, що ми не завжди живемо життям повної віри. Кожен із нас час від часу переживає сумнів у певних справах, — лише дехто менше, а інші більше. Учні Христові відчували це недомагання, тому із болем серця благали: “Господи! Додай Ти нам віри!” Подібні прохання повинні приносити і ми до Того, “Хто дає всім щед्रो”. Наша вірність Господеві залежить від ширини та глибини віри нашої. Про учнів Христових ми читаємо, що у час тяжкий вони “всі полишили Його і повтікали” (Марк. 14:15). Про Петра сказано, що він “здалека йшов услід за Ним” (Марк. 14:54). Тільки жінки та Іван знаходилися з Ісусом до кінця, як написано: “Під хрестом же Ісуса стояли — Його матери, і сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина. Як побачив Ісус матір та учня, що стояв тут” (Ів. 19:25).

Запитаймо себе сьогодні, — чи довіряємо Христові ми, та чи любимо аж до кінця? Чи може Він покладатися на нас у всьому? Можливо, коли ворог атакує справу Його, то ми стоїмо здалека, як Петро, або зовсім втікаємо, як учні колись. Чи стоїмо вірно біля хреста Ісуса? Учні Христові були дуже вражені та збентежені розп'яттям Ісуса. І коли б Він не воскрес був із мертвих, то наука Його та Євангелія були б вмерли.

Факт, що багато чоловіків і жінок протягом всіх віків жили і вмирили ради Христа та Його Євангелії, є доказом, що Він дійсно воскрес із мертвих! Про цей факт свідчать нам свідки, які бачили Його протягом сорока днів перебування Його на землі після воскресіння. А це були: Марія Магдалина, з якої був вигнав Ісус сім демонів (Марк 16:9-11; Ів. 20:11-17; Мт. 28:9,10). Петро (Луки 24:34; 1 Кор. 15:5). Два учні, що подорожували з Єрусалиму до Еммаусу (Луки 24:13-32). Одинадцятьох, як сиділи вони при столі (Марк. 16:14; Луки 24:36-48). Учні, які були присутні над морем Тиверіадським (Ів. 21:1-24). Яків (1 Кор. 15:17). Більш як п'ятсот братів (1 Кор. 15:6). Учні перед вознесенням Його на небо (Дії ап. 1:3-8). А також свідки, яким Він з'явився після вознесення Свого на небо: Степан під час каменування (Дії 7:54-55). Савло Тарсянин (1 Кор. 15:8). Іван на Патмосі, що написав “Об'явлення Ісуса Христа” (Об. 1:9-18). Яка хмара свідків во-

скресіння Господа Ісуса! Мільйони віруючих у Нього відтоді аж досі базують свої надії на твердо основаному факті, що Ісус вийшов із гробу тілом, і тепер Він у славі Отця на небесах. Дійсно, вся ця хмара народу з усіх племен і язиків не може помилятися! Якби Христос не воскрес, сказав ап. Павло, “проповідь наша даремна, даремна також віра ваша! Ми знайшлися б тоді неправдивими свідками Божими” (1 Кор. 15:14-15).

Стаття не дозволяє описати всі докази воскресіння Господа Ісуса, але наведені вже факти повинні бути вистачаючим ствердженням для розсудливої людини. Справді, воскресіння Ісуса Христа із мертвих є найбільш установлений факт в історії.

Чому воскресіння Ісуса оцінюється, як найвидатніший факт в усій історії людства? Бо тоді вся наука Його стверджується для нас найвищою правдою.

1. Христос заявив, що Він є Син Божий: “А ту славу, що дав Ти Мені, Я їм передав, щоб єдине були, як єдине і Ми. Я — у них, а Ти — у Мені, щоб були досконалі в одно, і щоб пізнав світ, що послав Мене Ти, і що їх полюбив Ти, як Мене полюбив” (Ів. 17:22-23).

2. Христос — живий і заповідає Своїм життя: “Ще недовго, і вже світ Мене не побачить, але ви Мене бачити будете, бо живу Я — і ви жити будете. Того дня пізнасте ви, що в Своїм Я Отці, а ви в Мені, і Я в вас” (Ів. 14:19-20).

3. У воскреслому Христі наше спасіння: “Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся” (Рим. 10:9).

4. Спасені Христом під проводом Духа Святого: “Говорив це Я вам, будши з вами. Утішитель же, Дух Святий, що Його Отець пошле в ім'я Мое, Той навчить вас усього, і пригадає вам усе що Я вам говорив” (Ів. 14:25-26); “Та Я правду кажу вам: Краще для вас, щоб пішов Я, бо як Я не піду, Утішитель не прийде до вас. А коли Я піду, то пошлю вам Його” (Ів. 16:7); “А коли прийде Він, той Дух правди, Він вас попровадить до цілої правди, бо не буде казати Сам від Себе, а що тільки почує, — казатиме, і що має настати, — звістить вам” (Ів. 16:13).

5. У Христі наша надія на вічне майбутнє: “Нехай серце вам не тривожиться! Віруйте в Бога, і в Мене віруйте! Багато осель в домі Мого Отця, а коли б то не так, то сказав би Я вам, що йду приготувати місце для вас. А коли відійду й приготую вам місце, Я знов прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я — були й ви” (Ів. 14:1-3). І тепер ті, що оправдані Ним, можуть сказати: Дяка Богові, Господь Ісус воскрес! Він здобув тріумфальну перемогу над гріхом і смертю. І Він завжди живий, щоб за нас заступатись. Звіщаймо ж про Нього, аж доки Він прийде! Служімо живому Спасителеві повним Духа і віри життям!

ЗАКЛИК

Єв. Матвія 11:28

Друже, послухай, тебе кличе Спас.
Він приготував оселі для нас —
Небо чудове безсмертній душі.
Він тебе кличе, прийди, поспіши!

Всі, що втомились в земній марноті,
Ті, що зблудили в нічній темноті, —
Небо вас кличе, країна свята,—
Сміло, відважно ідіть до Христа!

Він вас потішить — життя Володар,
Він наш Творець, Він Спаситель і Цар.
Отже, ярмо Його любе берім
І поспішаймо в дорогу за Ним!

Може, прийдеться комусь постраждать,
Ворог, як лев, хоче нас налякати.
Спас перейшов отим вузьким шляхом,
Тож не лякаймося йти за Христом!

Він обіцяв з нами бути повік.
Зрадити може лише чоловік.
Але Спаситель є вірний наш друг,
Він нас спасає від всяких недуг.

Чуєш, як кличе тебе знов і знов?
В тяжких стражданнях явив Він любов.
Нині ти можеш Його ще прийняти,
Поки ще є на землі благодать.

Завтра не знаєм, чи будемо жити.
Нині нам треба з Ісусом дружити!
Хоче Він цілому світові дати
Вічне спасіння, Своєю благодать.

Завтра — не знаєм, чи буде ще час.
Може, Він скаже: "Не знаю я вас?"
Може, остання хвилинка прийде,
Може, вже сонце для нас не зійде.

Літо мине і жнива проминуть:
Вістки спасіння не буде вже чуті!
Тож до Ісуса тепер поспішай —
Душу і тіло для Нього віддай!

А. Штурма

Нові тривоги і пасати
Обляжуть займище святе.
А хтось незнаний сад посадить
І він уперше зацвіте.
І над капронові отави
Чи, може, колбові жнива
Осяде цвіт. І людям явить,
Що плоть землі таки жива.

Та лиш тоді означить слово,
Що в ній душа живлюща б'є,
Як хтось промовить хлопчаків:
— Тут перше яблуко — твоє!

В. Моруга

Заповідь Христа: “Покайтеся!”

Як власне віруючий християнин повинен знати, що він може, а що не може робити на цій землі? Це питання ставить у безвідне становище та змушує замислюватися багатьох добрих, чесних християн по цілому світу. Вони трохи непевні, не мають ясного уявлення, чи Христос дав якісь означені заповіді їм до наслідування, до виконання. Чи Його наука торкається й може бути застосована тільки до Його часу, чи є вона вічною? Чи Христос є тільки історичною особою, особливо минулого, чи Він є також сучасником? Чи нам потрібно йти десь інде, ніж до Нового Заповіту, щоб довідатися, як ми повинні жити християнським життям, як ставитися до світу, народу, держави, різних політичних та економічних систем, що виявлялися в нашій генерації, а накінець, як ми повинні приймати щоденні рішення, з якими кожен із нас зустрічається?

З огляду на ці турботи й цю журбу між християнами, ми були спонукані перевірити Новий Заповіт в оригінальному грецькому тексті, щоб знайти, які саме заповіді дав Христос і представити їх вам. Ми надіємося з довір'ям, що наше життя буде заторкнене глибоким добрим впливом під час студії тих вимог, які Господь Ісус Христос поставив для кожного з нас. У Христових заповідях ми знайдемо без сумні-

ву якраз те, чого Він очікує від нас щодо віри й учинків. Чому йти до когось іншого, якщо маємо певні слова Самого Христа? Щоб бути повністю певними, що ми розуміємо те, що Христос говорив, що Він заповідав, перевірмо текст в оригінальній грецькій мові, в якій він був переданий для нас натхненними Святим Духом істориками: Матвієм, Марком, Лукою та Іваном. Їхні свідчення встояли непохитно протягом століть і ніколи не захитаються.

Єдина Христова заповідь для ненавернених

Коли людина є під глибоким почуттям вини, вона знаходить велику полегшу у звільненні від свого тягара. За цим деякі звертаються до своїх духовних провідників, іншої людини, сповідаючися зі своїх гріхів перед нею та очікуючи від неї вказівок, як провадити добре й моральне життя. Це допустимо, якщо ця особа знає сама Христа та спрямовує людей до властивої науки Христа. Як довідатися, чи вона є такою, чи ні? Бо ж багато людей необізнані з тим, що в дійсності Христос заповідав, наказував, вимагав.

Найпевнішим для кожного з нас довідатися самим через студії Святого Письма, щоб могли перевірити, чи нас наставляють на добре, чи на зле, провадять

правильно, чи на манівці. Це є дуже важливим тому, що воно стосується не тільки нашого щастя тут на землі, але нашої вічної долі.

Про одну заповідь можемо бути певними, що Господь Ісус Христос ніколи не наказував іти до нашого ближнього, щоб приймати від нього його власні вказівки, рішення, чи постанови для нашого життя. Він сказав: “Через Слово, що Я вам говорив, ви вже чисті. Перебувайте в Мені, а Я в вас!” (Івана 15:3-4). Слово Христове є основною необхідністю. Довір'я гідні духовні провідники можуть і повинні передавати Слово Боже для нас у можливо якнайпростішій формі, але значно краще студіювати його самим. Добрим показником, чи наші духовні провідники дійсно передають нам Христове Слово, є те, чи вони заохочують нас читати його для себе самих.

Один брахман (з індійського народу) сказав до місіонера: “Ми вас пізнали. Ви не є такими добрими, як ваша Біблія. Якби ви були такими добрими, як ваша Біблія, ви могли б здобути Індію для Христа протягом п'яти років”.

Часом не виплачується деяким людям, щоб ті, яких вони провадять, досліджували Святе Письмо самі. Але досліджувати Святе Письмо — це єдине правило для тих, які хочуть пізнати правду. Це і є завдання, яким ми повинні зайнятися щодо Христових заповідей.

Нема сумніву, що Господь Ісус Христос уважав Свої слова, як

заповіді, які повинні бути виконані всіма людьми: “Хто заповіді Мої має та їх зберігає, той любить Мене” (Івана 14:21). І знову: “Якщо будете ви зберігати Мої заповіді, то в любові Моїй перебуватимете, як і Я зберіг заповіді Свого Отця, і перебуваю в любові Його” (Івана 15:10). Багато є таких, які вдають, ніби люблять Христа, але в дійсності не зберігають Його заповідей. “Якщо ви Мене любите, — каже Він, — Мої заповіді зберігайте” (Івана 14:15). Але щоб ми могли зберігати Його заповіді, мусимо перш знати їх. А скільки з нас можуть вичислити Христові заповіді? Для нас, правдоподібно, було б легше вичислити 10 заповідей, які Бог дав через Мойсея. Не тому, що вони не є важливими; вони важливі, про що свідчить і те, що Господь Ісус Христос так часто їх згадував у Своїй науці. Але Христові заповіді ще важливіші, бо вони обсягають усе те, для чого Божі заповіді в Старому Заповіті були призначені. На жаль, заповіді Старого Заповіту неможливо було зберігати, а заповіді Нового Заповіту можливо, бо вони є виконанням Старого Заповіту в Христі, Який замешкує у віруючому християнині. Це Христос, Який живе у нас, робить нас здібними поклонятися правдивому Богові в душі та правді. Це Христос, Який уможливило нам бачити правду відносно всіх інших фальшивих богів. Це Він, Який може нас так перемінити, що Його життя всередині нас стає виконанням закону. Це в дійсності Христос у

віруючій людині береже заповіді в їхній повноті й абсолютності. Нам сказано зберігати Христові заповіді тільки тоді, як “умремо” й Він живе в нас.

Яка була перша всеохоплююча заповідь, яку Христос дав людині? Перша, значить, хронологічно. В дійсності є тільки одна заповідь, яку Христос дав цілому світові, а інші заповіді є наслідком її. Тільки одна заповідь дана невіруючим, ненаверненим, а всі інші дані віруючим, наверненим християнам. Це і є причиною, чому Новий Заповіт є передусім книгою не для невіруючих і не для ненавернених, але для віруючих християн. Він говорить яскраво про світ і кінець його, але передусім він говорить до тих, які знають Бога через Ісуса Христа. Це і є причиною, чому для тих, які не знають Христа, як Спасителя й Господа, він часто незрозумілий, не має значення. Знову ж для віруючих, дітей Божих, він є поживою для душі.

Народження людини на світ, хоч і основне та важливе для життя, є дуже короткою частиною її біографії. Без нього не існувало б біографії. Тому, властиво, більшість науки Христа відноситься до росту віруючого християнина, як він повинен жити й поводитися. Проте багато людей наголошують ту частину, щоб перше сказати людям, як вони можуть одержати життя в Христі, як вони можуть народитися для Царства Божого.

Таким чином, основною заповіддю Господа Ісуса Христа, хоч і

короткою, але дуже доречною, є: “Покайтеся”! В Євангелії від св. Матвія читаємо: “Із того часу Ісус розпочав проповідувати й промовляти: “Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне!” (Матвія 4:17). Це була перша проповідь, яку Ісус Христос передав світові. Це є перша заповідь, спрямована до всіх, які не прийняли вірою Ісуса Христа своїм особистим Спасителем і Господом. Це не була тільки перша Христова заповідь, але також перша, подана апостолами. В Євангелії від св. Марка читаємо: “І вийшли вони, і проповідували, щоб каялися” (Марка 6:12). Перед тим, як Господь Ісус Христос вознісся на небо, Він доручив своїм послідовникам проповідувати цю заповідь світові. В Євангелії від св. Луки читаємо: “І щоб у Його ймення проповідувалось покаяння і прощення гріхів між народів усіх, від Єрусалиму почавши” (Луки 24:47). Це місіонерська проповідь Церкви Ісуса для всіх людей.

Коли ап. Петро стояв перед великим натовпом у День П'ятидесятниці, він був вірним дорученню Свого Учителя, і сказав: “Покайтеся, і нехай же охреститься кожен із вас у ім'я Ісуса Христа на відпущення ваших гріхів, — і дар Духа Святого ви приймете!” (Дії ап. 2:38).

Також ап. Павло, коли стояв на горі Марс (в ареопазі в Атенах) і проповідував грецьким філософам-поганам, він мав єдину основну проповідь, проповідь покаяння: “Не зважаючи ж Бог на часи невідомости, ось тепер усім

людям наказує, щоб скрізь каялися” (Дії ап. 17:30).

Цілу мету приходу Господа Ісуса Христа на цю землю підсумовано в Його словах: “Бо я не прийшов кликати праведних, але грішників до покаяння” (Матв. 9:13).

Отже, “Покайтеся” — є основною заповіддю Господа Ісуса Христа і Його проповідників для ненаверненого світу. Але що покаяння означає? Коли чуємо Христа, Який говорить: “Покайтеся”, що саме ми повинні робити? Про це будемо роздумувати в наступному розділі.

Чи покаяння вимагає роздумування?

Ми бачили, що єдиною заповіддю, яку Господь Ісус Христос дав для цілого світу, тобто для кожної особи, є покаятися. Цю заповідь знаходимо в Євангелії від св. Матвія: “Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне!” (Матв. 4:17). Євангелист Марко цитує слова Христа повністю, даючи нам Його першу заповідь: “Збулися часи, — і Боже Царство наблизилося. Покайтеся, і віруйте в Євангелію!” (Марка 1:15). Євангелисти Лука та Іван спеціально не згадують цієї першої Його заповіді.

В обидвох Євангеліях, Матвія і Марка, слово, що вживається для “покаяння” в оригінальному грецькому тексті є “метаноеіте”. Без огляду на те, як ми розуміємо значення слова в українській мові, ми приблизимось до значення Господнього, якщо перевіримо оригінальне грецьке слово.

Коли бачимо особу, яка робить зло, звичайно, ми пробуємо, щоб вона змінила свою поведінку. Але Господь Ісус Христос не робив цього в той спосіб. Він більше був зацікавлений у зміні думки, серця, внутрішньої диспозиції життя. Ми робимо згідно з тим, що думаємо: ми діємо згідно з тим, що ми є. Ніхто не може заперечити цієї основної правди. Все-таки, коли шукаємо ліку на злодіяння, ми “ставимо воза перед конем”. Щоб ми перестали робити зло, ми мусимо перестати бути злими. Знову ж, ми не можемо інакше поводитися, поки наше нутро, диспозиції наших думок і сердець, не зміняться. Цю внутрішню зміну Господь Ісус Христос назвав “метаноіа”, “покаяння”. “Бо як у душі (серці) своїй він (людина) обраховує (думає), такий є” (Прип. 23:7).

(Далі буде)

Переклав
Василь Гергель.

Сліди Божі

Один природознавець, шукаючи рідкісні екземпляри рослин в Аравійській пустині, у супроводі провідника потрапив до незаселеного оазису. Готуючись до нічного спочинку, вчений звернув увагу на свого провідника, що той, схиливши свої коліна, молився. І ось, після молитви, вчений питає:

- Що ти робив?
- Богу молився.
- А ти Його бачив?
- Ні.
- Чув?
- Ні.
- Руками торкався?
- Ні.
- Який же ти дивак! Бога не бачив, не чув, руками не торкався, а віриш, що Він існує.

Провідник глибоко замислився, але нічого не відповів.

На другий день рано, вчений, уставши раніше від свого провідника, сказав йому, що біля їхнього нічлігу був верблюд. Провідник запитав:

- А ти бачив верблюда?
- Ні, — відповів учений.
- Чув, що верблюд ходив тут?
- Ні.
- Руками торкався його?
- Ні.
- І дивак же ти вчений! Не бачив, не чув і навіть руками не торкався, а віриш, що тут був верблюд.

— Як же не вірити, коли ось чітко видно верблюдові сліди.

Тоді провідник, показуючи вченому на сонце, що сходило, на пальми оазису, на дзюркотливий струмок, на все, що охоплював їхній зір, і, накінець, на самого вченого, промовив:

— А оце сліди Божі!

Звичайно, це спрощений діалог, проте він служить речевою ілюстрацією великої правди.

Бог бажає, аби люди знали про Нього та розуміли Його. Для цього Він відкриває Себе надприродним і природним об'явленням.

Уже про перших людей оповідається, що милостивий Бог відвідував їх у раю, навчав та давав їм поради, щоб ними вони керувались у своєму житті.

Протягом історії людства Бог відкривався вибраним святим мужам та пророкам, сповіщав їм Свою волю, а в новозаповітному часі найяскравіше виявив Себе через Однородженого Сина Свого, Господа Ісуса Христа, через Якого подарував нам невимовний дар спасіння. Покликані ж Господом апостоли поширили Божественне об'явлення по цілому світу. У Посланні до євреїв записано: "Багато разів і багатьма способами в давнину промовляв був Бог до отців через пророків, а в останні ці дні промовляв Він до нас через Сина, що Його настановив за Наслідника

всього, що Ним і віки Він створив" (Євр. 1:1-2).

Аби таке надприродне об'явлення зберігалось і служило людям провідним світлом, з волі Божої воно було записане, і склало величаву книгу, що називається Святим Письмом чи Біблією.

Природне об'явлення охоплює собою сліди Божі, що їх ми знаходимо у неосяжному всесвіті і в найдрібнішій частинці атома, в оточуючій нас природі і в своїй власній істоті.

Природу прийнято називати другою після Біблії величавою книгою, яка оповідає нам своїми чудовими фактами про існування Бога. Тому, щоб бачити у всесвіті об'явлення Бога, треба старанно вивчати, поруч із першою, і цю другу книгу. Кожне нове наукове відкриття у природі повинно поширювати наше знання про її дивного Творця.

У глибоку давнину, коли людина знаходилася ближче до первозданної природи, а її мислення могло чистіше сприймати навколишній світ, псалмоспівець, затопивши зір у безбережне море небесної краси, поетично декламує:

"Небо звіщає про Божю славу, а про чин Його рук розказує небозвід. Оповіщує день днів слово, а ніч ночі показує думку, — без мови й без слів, не чутний їхній голос, та по цілій землі пішов відголос їхній, і до краю вселенної їхні слова!

Для сонця намета поставив у них, — а воно, немов той молодий, що виходить із-під балдаху

ну свого, — воно тішиться, мов той герой, щоб пробігти дорогу! Вихід його з краю неба, а обіг його — аж на кінці його, і від спеки його ніщо не заховається" (Псал. 18:2-7).

Природа — незмовкний проповідник про Бога. Прислухайтесь уважно, і почуєте скрізь збуджуючу думку і почуття її проповідь. Сам Ісус Христос користався великою книгою природи для ілюстрації Своєї науки.

Про що ж оповідає природа?

Про могутність Бога. Свого часу відомий філософ Кант висловився так: "Зоряне небо надо мною оповідає мені про всемогутність Божу". Відтоді наука збагатилася таким широким знанням про зоряне небо, що ще сильніше підкреслює першу сторінку Біблії: "На початку Бог створив Небо та землю".

Природа оповідає про мудрість Бога. Пізнання законів природи приводить до пізнання мудрости її Творця. Ще тоді, коли наука тільки зближалася до вияснення законів природи, у стародавній книзі Йова вже поставлене було питання: "Чи ти знаєш устами небес? Чи ти покладеш на землі їхню владу?" (Йов 38:33).

Природа оповідає про любов Божу. Любов Божа просякнула всю природу. Злість і ненависть увійшли до життя неправно і пізніше. Ісус Христос поставив нам прикладом Божу любов, яка щоденно виявляється у природі: "Любіть... щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі, що наказує сходити сонцю Своему над

злыми й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних" (Матв. 5:44-45). Усі дари природи, як і весь результат праці рук людських, походять від Бога внаслідок виявлення Його любови.

Розглядаючи всесвіт, ми можемо захоплюватися перевершуючу наш розум його дивовижністю та ясно розрізнати сліди Того, Хто за нею стоїть.

Видатний астроном Йоганн Кеплер, який відкрив закони руху планет, підводячи підсумок своїм багатьом науковим дослідженням, закінчує врочистим, натхненним молитовним захопленням:

"О, Ти, Який через величні відблиски світла, розлитого Тобою в усій природі, підносиш наші бажання до Божественного світла благодаті, щоб ми могли бути колись піднесеними у вічне світло Твоєї слави, Господи і Спасителю! Я приношу Тобі подяку за всі радості, які я пережив, споглядаючи на діла Твоїх рук.

Я закінчив книгу, яка містить у собі плід моєї праці, і вклав до неї весь той розум, що Ти мені дав.

Я сповістив світові велич Твоїх творів, з'ясував йому свідоцтва настільки, наскільки мій обмежений розум дозволив мені охопити безмежність цієї величі. Я доклав усіх моїх зусиль, щоб підійнятися до правди дорогами філософії.

І якщо я, нікчемний хробачок, зачатий і вигодований у гріху, сказав щось недостойне Тебе, то покажи мені це, щоб я міг стерти мої слова. Чи не захопився я чимсь пристрасно з огляду на всю дивну красу Твоїх творів? Чи не виставив я своє ім'я, споруджуючи цей пам'ятник, який повинен бути присвячений для Твоєї слави?

О, якщо це так, то вияви до мене милосердя і дай, аби ця праця, яку я закінчую, ніколи не спричинила б зла, але щоб вона сприяла Твоїй славі та спасінню душ".

(Продовження буде).

НЕ БІЙСЯ!

Не бійся майбутнього! Той же Отець Небесний, Який сьогодні тобою піклується, бажає це робити і завтра і протягом усіх днів твого життя.

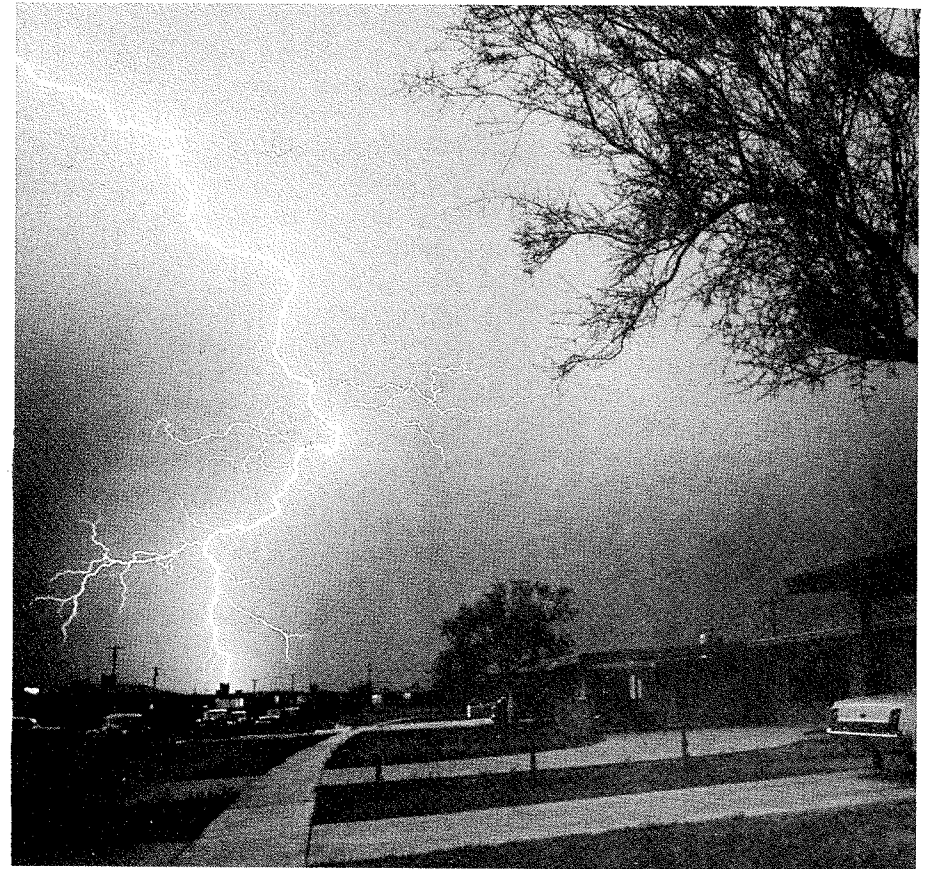
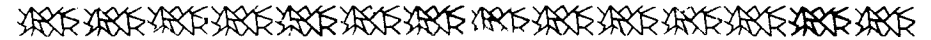
Або Він збереже тебе від зла і смутку, або ж дасть тобі досить сили нести тягари.

Хто багато отримує від Бога, той дуже мало вимагає від людей.

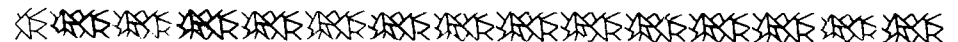
Довіряймо годі Богові, коли саме для нас обставини складаються так, що не видно ні надії, ні виходу.

Жодні обставини не можуть бути безвихідними, якщо ми із Христом.

Найглухішою людиною належить вважати ту, яка не чує навіть голосу власного сумління.

Коли з хмар чорних грізно грім лунає,
А блискавки у небі миготять;
Як по дощу природа відживає,
Й веселка всім вістить мир — благодать,
Мій кличе дух із серця повноти:
О, Господи, — великий Ти!

ТІНІ РОЗВИНЕНИХ ДЕРЕВ

“Від дерева ж фігового навчіться ви прикладу: коли віття його вже розпускається, і кинеться листя, то ви знаєте, що близько вже літо” (Матв. 24:32).

Не тільки передбачаючий Ісус Христос, але всезнаючий Бог, Він, у силі Своєї премудрости, свого часу промовляв слова потіхи до учнів Своїх, а в тому ж Він промовляв і до нас, віруючих тепер. Уже тоді Він знав теперішні наші часи, як Він знає їх тепер, тому що для Нього у вічності час не існує. Він є Той Самий сьогодні, як і колись Він був, бо Він є Бог вічності і часу минулого, теперішнього та майбутнього (Об'яв. 1:8, 21:6, 22:13; Іс. 41:4, 44:6). Він знає і розуміє всі обставини людського життя, в усі часи, лише ми, як істоти немічні тілом і духом, через сумніви та маловірство не можемо цілковито збагнути цього. Тому без Нього ми є дочасні, а з Ним — вічні, бо Він є вічний. З цією метою і промовляв Він ці правдиві слова колись, так як і тепер до нас, для потіхи та благословення.

У науці про фігове дерево Господь говорив пророче слово, яке було, мабуть, не малою загадкою для учнів Його. У ті часи, в обставинах тодішнього життя людина могла мати зовсім інший погляд на світ, ніж теперішня людина. Тому учні Його могли не раз засипати питаннями свого Вчителя, Який, як бачимо,

навчаючи, говорив з особливо лагідним переконанням та спокоєм. Чи могли вповні зрозуміти слухачі в той час свого Вчителя, годі знати, бо ж у другому місці слова Його звучать так: “Нехай серце вам не тривожиться! Віруйте в Бога, і в Мене віруйте”. (Ів. 14:1). Це могло означати: Не турбуйтеся, бо це не буде відбуватись у теперішніх часах; тільки віруйте і пильнуйте, тоді все буде у вас гаразд. Але для нас, що з вірою розважаємо над справою в теперішніх тінях цього фігового дерева, в обставинах наших часів ми напевно маємо ширше розуміння цієї науки та пророчої мови Господа Ісуса Христа, ніж ті, що були тоді з Ним та слухали Його. Завдяки обставинам наших днів ми бачимо більше світла, ми чуємо більше, а так само більше маємо нагоду розуміти сучасні події. Теперішній час так само багато більше застрашує нас своїми чи не найчорнішими хмарами тривоги та непевностей. Нас можуть зустріти більші клопоти та тривоги ніж ті, що спіткали учнів, коли вони були самітні, або з Господом на морі у човні, чи в інших подібних обставинах. Так чи інакше, але те, що сталося тоді у своїй мірі, і те, що стається з нами тепер у своїй

мірі, стається однаковим. У багатьох випадках є розчарування, з причин якогось тиску, свідомо чи підсвідомо, ми можемо втрачати рівновагу духа, приходити до такого стану, що міцно потрясає нас.

Та ми маємо завжди те саме Христове запевнення: “Хай серце вам не тривожиться”. Це слово Господнє, ця свята актуальність вічних Христових уст і є фактом над фактами, сама Божественна правда. Що сьогодні є чого тривожитись, то це безперечний факт. Приглядаючись до загальних справ, що опановуються негативними силами, то саме дерево фігове поступово кидає такі тіні, в яких годі байдуже спочити. З-поміж його галуззя і замість бажаного відпочинку віє холодним протягом жаху. Як ніколи перед тим, що сьогодні не уважають на себе, обтяжуються життєвими клопотами, ненажерством, п'янством, наркоманією та розпустою, втрачають міру обережності і гинуть навки. Як ніколи перед тим, народи стогнуть нині від спричинюваного собі самими горя, яке не зменшується, а постійно помножується та збільшується. Серед суспільства існують елементи, які свідомо ведуть роботу корупції та пропагують відкрито неправду. Ці елементи завзято взяли до своєї найчорнішої програми, щоб звести від найстаршого й аж до наймолодшого на шлях загибелі. Ось приклад: Помимо реклам та оголошень у щоденній пресі, євангельський часопис “Ді Гемайнде” в Німеччині

у числі 41 пише: “Може, перелякаєтесь від поміщеного на цій сторінці образка, що зображує одного з теперішніх фільмових плакатів? Можливо! Адже й мені це вже аж за шкуру зайшло.

Ми справедливо протиставимося порнографії, що нині, на жаль, всюди знаходимо, як огиду. Ми вважаємо, що це не тільки огидні образки, але що вони також сприяють поширенню насильства та криміналістики. Що ж до “найкращого мордування над всі часи”, то “що ж то за суспільство, яке щось подібне може споживати без застановлення? Що ж то за люди, які спішать, аби не спізнитись побачити, “як беззвучно убиває бритва!” І що це за християни, які на все це лише знизують плечима, а до того, коли пишеться слова “Геть у вічність?” — зауважує автор.

Ми знаємо, що подібні речі тепер нікому не новина, бо всюди це прокляття з особливим старанням розсивається. Диявол знає, яку вжити принаду, щоб досягнути своїх цілей. Цією принадою служить грошовий зиск, яким збагачуються його слуги нечистої роботи. Їхня дорога також припровадить до вічності, де пожинатимуть вони те, що сіяли. Ми знаємо, що ніщо не є заховане від Божих очей. Він дає волю для доброго та злого. Цим Він вимірює наші вартості, нас гартує, приготує до чогось, що має бути, про що ми маємо тепер лише приблизну уяву. “Від дерева фігового ви навчіться”, — чується Христове попередження.

Що сталося з людством нашої цивілізації? Що сталося в думці суспільства? Звідкіля це ненормальне та небувале поведження? Звідкіля ця деформація у мистецтві, музиці, літературі, що охопила цілий світ, що так сильно впливає на делікатність душ людських, зокрема на молоду душу людини, що здатна переробити світогляд не тільки одиниць, але й ширшого суспільства?

Ще досить багато нині є тих, які причини ці розуміють, а навіть і тих, яких обгортає жах. Вони уважно прислухаються до того, що сам світ каже про себе. Вони досліджують, про що протягом тисячоліть говорить Святе Письмо: "Бо скорбота велика настане тоді "що її не було з первовоочину світу аж досі" й не буде" (Матв. 24:21); "Люди будуть мертвіти від страху й чекання того, що йде на увесь світ" (Лук. 21:25). У всьому цьому рухові та кольорах світової панорами ми все це можемо виразно чути та бачити. І коли ми читаємо у Святому Письмі давні передбачення, то робиться справді дивно, що не всі люди бажають цьому вірити.

Чи ж не є сьогодні на порядку денному вся та розпуста, про яку так докладно оповів свого часу Господь: "Уважайте ж на себе, щоб ваші серця не обтяжувалися ненажерством та п'янством, і життєвими клопотами, і щоб день той на вас не прийшов несподівано, немов сітка; бо він прийде на всіх, що живуть на поверхні всієї землі?" (Лук. 21:34-35). Чи

не переповнені сьогодні клопотами сторінки газет?

Світ, хоч і байдуже ставиться до правд Біблії, проте не є безмовним про прихід деструктивних наслідків. Віруючі про це знають, бо читають Боже Слово, і з повною свідомістю очікують події. Ніхто з невірючих цього не знає, але багато говорять на цю тему ніби підсвідомо. Наприклад, знаний журнал "Тайм" за березень 1979 р. нехай і іронічно, але дає відчуття читачам різні припущення та теоретичні обрхунки, що щось не досить зрозуміле, що очікується у формі великого світового катаклізму. В усій своїй іронії автор має рацію, вказуючи на те, що в більшості подібна література розрахована на заробіток. Справді, письменники, кіносгудії та різні торговці здобувають на цьому великі гроші. Деякі вчені відкидають ці теорії, а деякі серйозно думають про це. Однак, фактом є те, що у світі сьогодні голосно говориться про те, що здавна знаходиться у Святому Письмі. Чи сама думка спотворюється з певним наміром, чи ні, але вона з силою діє на світогляд та поведження людини, і як допасовані зуби двох коліс машини входять одне до одного, цебто мова людей світу і правдиве слово Святого Письма одне одного стверджують.

На найвищому п'єдесталі перед людиною нині є поставлений велетенський ідол, що уважається річчю найнеобхіднішою, це гроші. Майже кожен до цього має невгасиму спрагу. Незаперечним є факт, що накопичення капіта-

лу часто пов'язується з нуждою тих, з яких цей капітал збирається. Грошолоби, за звичаєм, глукхі до потреб та проблем суспільства, і не мають належного розуміння почуття перед Богом. Це, властиво, ті шкідники, які нестримно нині оперують по цілому світу. Вони для наживи своєї провадять чорну роботу, і цим чорним ремеслом темряви нищать людські душі. Це та "розпуста", про яку говориться в Об'явленні: "А на чолі її було написане ім'я, таємниця: "Великий Вавилон, — мати розпусти й гідоти землі" (Об'яв. 17:5). Вони для цього живуть, цьому служать і стали його жертвою.

Поважно роздумуючи про сучасне загальне і духовне життя, нам потрібно добре пам'ятати про те, що кермо загальної долі людей не є в руках людини, а в руках Того, Хто створив усе й усе спорядив. Усі людські діла, навмисне чинені проти волі Бога, великі вони чи малі, раніше чи пізніше обернуться в ганебне ніщо. Ми, люди, є спрямовані не туди, куди ми хочемо, але туди, куди нас провадить наш благословений Бог. Він є найвищий Авторитет неосяжної нашим розумом космологічної структури. Протягом усіх віків душа людська має свідомість про добро та зло, і чेरз делікатність її серця сумлінням своїм спроможна відчувати ту тонацію Божого Духа та Його волю, якою проявляється вся свята реакція, або вияв добродеснотних діл людини й для людини. Ці істини так прості і легкосприйнятливі, але, на жаль, те-

пер людством досить занедбані та ігноровані. Вони виявлені людиною, людина знає про це, але не хоче творити добродеснотства. Пішовши на шлях відступництва, людина пішла проти Бога і Його волі. "Було тобі виявлено, о людино, що добре і чого пожадає від тебе Господь, — нічого, а тільки чинити правосуддя, і милосердя любити, і з твоїм Богом ходити сумирно" (Мих. 6:8). Ставлячи людину у світло цих слів, ми бачимо, який контраст, яка протилежність тому, що вимагає Господь, зокрема в наших часах.

Як ніколи до того, за нашого часу людина безглуздо насміхається над ім'ям Божим та зневажає свого Творця, хоч знає, що цього чинити не можна. Вона знає, що всякий гріх не пройде безкарно ні тепер, ні в майбутньому часі. Як ніколи до того, за нашого часу людина поставила свою науку, суперечну науці Божій, як висловився пророк Ісаї: "Бо глупоту говорить безумний, а серце його беззаконня вчиняє, щоб робити лукавство та щоб говорити до Господа слово облудне, щоб душу голодного випорожнити й напою позбавити спраглого" (Ісаї 32:6). У цих пророчих словах, наче у дзеркалі, виразно видно лінію, що відділяє зло від добра.

Нехай кожного читача цих слів Господь обдарує розумом, щоб якнайкраще зрозуміти причини лукавих діл, які доконуються за нашого часу, та зайняти належне становище по стороні Божої добродеснотности.

ЧИ СУПЕРЕЧНІ ВІРА І НАУКА?

Відповідь на це питання дає відомий американський учений Воррен Вівер, професор математики й автор багатьох наукових праць.

— Я багатенно роздумував над цим питанням й абсолютно переконаний, що релігія і наука не є ворогами.

Я вважаю, що поєднання науки і релігії досягається такою ж дорогою, якою скріплюється щасливий шлюб — кожна сторона приділяє час і любовну увагу, щоб пізнати ближче другу сторону, зрозуміти її погляди та навчитися їх шанувати.

Ми повинні розпочати від того, що саме представляє собою наука?

Пояснюючи спрощено, це та діяльність, внаслідок якої людина набуває зрозуміння природи та контроль над нею. Вчений спостерігає та експериментує. Він висуває теорії, а потім їх досліджує. Теорії, що не відповідають досліджуваним фактам, відкидаються, а правдиві розвиваються далі. Якщо ж ви запитаете, чому те чи інше відбувається в природі так, як воно відбувається, вчені будуть мовчати.

Я припускаю, що кожен учений ознайомлений із законом Ньютона про силу всесвітнього тяжіння, але ні один учений не має найменшої уяви про те, чому сила тяжіння діє саме таким чином. Тут ми зустрічаємося з виключно важливою різницею між

наукою і релігією. Релігія, у протилежність науці, зацікавлена головним чином у “чому”. Чому повинні бути на світі хвороби і горе? Чому деякі діти народжуються каліками і недоумкуватими? У чому полягає мета і зміст життя? Чому я повинен бути справедливим, порядним і не бути егоїстом? У чому різниця, якщо я не буду таким? Взагалі, яку різницю щось може зробити у світі?

Бог і Його сила виростають в очах людини через виявлення Його Божественного Розуму та Порядку. Так як я — вчений і вірю в Бога, я зобов'язаний дати читачеві відповідь на два питання: “Як я поєдную свою віру в Бога з мою вірою в науку? І яким я собі уявляю Бога, в Якого я вірю?”

Відповідаючи на перше питання, я скажу, що хоч наука і є суто людською справою — вона робить помилки — я вважаю, що вчений має певну перевагу в намаганні створити собі уяву про Бога і вірує в Нього, тому що вчений є експертом, що бачить невидиме і спроможний вірити в те, що здавалося б не піддається окресленню. І якщо таємничий електрон, якого ніхто не бачить, є для мене, як ученого, реальністю, то такою реальністю для мене є Бог, Якого так само не можна бачити.

Що ж до другого питання, то моє ставлення до Бога носить

глибоко особистий характер. Коли мене щось непокоїть чи лякає, коли я особливо турбуюсь про близьких мені людей, чи коли я чую гімни, пам'ятні мені ще з дитинства, тоді Бог є для мене безпосереднім Утішителем, добрим Отцем, що оберігає мене. Іншим разом, коли я сам із собою сточую боротьбу за те, щоб зробити правильно, а не навпаки, тоді Бог для мене є ясним і твердим голосом, моральним керівником.

Для мене Бог — це великий таємничий Розум, Який створив не тільки величезних розмірів усесвіт, але й найдрібніші його частинки, включаючи і таємничий вінець своріння — мене, і вас, і наш розум. Це Бог установив у всьому порядок та красу. Це Бог, Який показав, що Правда, Віра і Любов дадуть нам розв'язання всіх проблем. Релігія витримує екзамен у цих питаннях повністю, так як і наука.

“Рідерс Дайжест”.

З ЖИТТЯ ВИЗНАЧНИХ ЛЮДЕЙ

Альфред Нобель

Кому сьогодні не відоме ім'я людини, що заснувала Нобелівську премію — відзнаку особливих заслуг перед людством у галузі науки і культури!

Але далеко не всі знають, хто ж був сам Нобель, бо навіть за життя вченого про нього писали дуже мало.

Альфред Нобель народився у Стокгольмі 1833 року. В дитинстві був кволим, хворобливим. З юнацьких років у нього виявилась схильність до меланхолії, часто бував похмурим і замкнутим. Ці риси з роками посилювались, навіть тоді, коли він став відомим і багатим.

Від батька — архітектора-самоука, людини незвичайної енергії, цілеспрямованості і обдарування, а може й від прапрадіда, шведського вченого Улофа Рюд-

бека, Альфред успадкував старанність і кмітливість.

До 16 років Альфред мав лише домашню освіту. Але, незважаючи на це, він у двадцять років уже був досвідченим хіміком і володів російською, німецькою, французькою, англійською мовами так само вільно, як і рідною шведською. Змалку захоплювався літературою. Про нього казали, що це був “скороспілий, незвичайно розумний, але хворобливий і замкнутий юний мрійник, який шукав самотності”.

Однак ці гамлетівські риси не заважали йому успішно розв'язувати проблеми практичного життя. 1867 року він запатентував свою суміш під назвою “динаміт”. Ще раніше, 1864 року, одержав патент на свій, можливо, найсенсаційніший винахід, так званий “Нобелівський запа-

лювач”, який зробив справжню революцію в розвитку техніки вибухівки.

Той факт, що Альфред Нобель — передусім відомий як винахідник динаміту, створив парадоксальну думку про нього, як про ідеаліста, який “працював на мілітаризм”. Насправді ж 90 процентів винаходів Нобеля були спрямовані на мирні цілі. Його роботи дали величезну користь, зокрема, гірничій індустрії, будівництву шляхів, тунелів.

Із своєї штаб-квартири в Парижі Альфред Нобель контролював будівництво заводів, створення акціонерних товариств, науково-дослідних лабораторій і торговельних закладів. Будучи піонером у галузі створення міжнародних трестів, Нобель став свідком того, як його підприємства досягли світових масштабів.

Однак Нобель не знаходив душевного спокою, задоволення, щастя. Хоч він був розумною, дотепною і освіченою людиною, на його ставлення до людей і оточуючого світу помітно впливав меланхолійний характер.

Учений часто зникав з міста, не попередивши навіть найближчих йому людей про місце свого перебування. Мандруючи лісами, Нобель відпочивав від столичної суєти, яку ненавидів усією душею.

Він був самотній, без сім'ї, і, можна сказати, без рідного кутка, добровільно жив у вигнанні. Любив свою батьківщину, але все життя прожив за кордоном. Свого часу його називали “найбагатшим бродягою Європи”.

Помер Альфред Нобель, коли йому минуло шістьдесят три роки в Сан-Ремо (Італія).

За рік до смерті — 27 листопада 1895 року — Альфред Нобель у Шведському клубі в Парижі підписав свій славетний заповіт, де виклав міркування, як розумно витратити кошти.

Головну частину майна — понад 31 мільйон крон — повинні були перевести в надійні папери. Вони й мали створити фонд, прибуток від якого щороку виплачували б у вигляді премії за видатні досягнення у різних галузях науки й культури.

Ось галузі, в яких він бажав заохочувати прогрес: фізика, хімія, фізіологія або медицина, література, а також діяльність, спрямована на зміцнення миру в усьому світі.

Наприкінці документа Нобель особливо підкреслив, що приза заслуговує найдостойніший, незалежно від того, чи належить він до народів Скандинавії чи ні.

Розподіл премій Альфред Нобель доручив трьом шведським закладам і комітету, призначеному норвезькому Стортингом (парламентом).

Мотивом заповіту Нобеля була тверда віра в щасливе майбутнє людства. Він писав: “Здобутки науки і розширення галузей її діяльності викликають у нас надію, що шкідливі мікроби як тіла, так і душі поступово будуть знищені і що єдина війна, яку в майбутньому людство вестиме, буде війна проти цих мікробів”.

Л. Г.

Наше здоров'я

СІЛЬ — ДРУГ ЧИ ВОРОГ?

Можливо, зараз це здається декому дивним, але в сиву давнину люди одержували сіль, точніше елементи кухонної солі — натрій і хлор, — тільки у складі натуральних харчових продуктів: овочів, фруктів, ягід, горіхів, зернових, м'яса, риби тощо. Ми не знаємо, хто перший зрозумів усю “сіль” досолування їжі, але поступово цей кулінарний “секрет” ставав надбанням дедалі ширшого кола любителів. Проте у природі поклади солі знаходили не часто, і тому вона протягом багатьох століть залишалася доступною насамперед для заможних верств населення. Тільки в останні віки й десятиліття завдяки розвитку промисловости і транспорту кухонна сіль стала більш-менш дешевим, загальнодоступним і широко вживаним продуктом.

Ще й дотепер окремі племена і групи людей не споживають солі. Такі “безсольові” осередки виявлено серед індійців, ескімосів, африканців, китайців тощо.

Вже у минулому столітті деякі вчені висловлювали думку, що систематичне вживання кухонної солі не може не позначитись на здоров'ї людини. Фізіологічні добові норми вживання солі не встановлені ще й досі, хоч це вже давно зроблено щодо інших найпоширеніших складових частин їжі. Проте вчені, які вивчали це питання, вважають, що добова потреба дорослої людини в елементах кухонної солі має бути в межах 0,5—5 грамів. Саме таку кількість натрію і хлору містять натуральні продукти, необхідні для складання добового харчового раціону.

А скільки ж ми споживаємо її насправді? Виявилось, що доросла людина протягом доби отримує з їжею пересічно 10—25 г кухонної солі, тобто в 10—20 разів більше, ніж потрібно організмові. Ми дедалі більше користуємося рафінованими харчовими продуктами — цукром, виробами з білого борошна тощо, дуже бідними на вітаміни. Отже, ми одержуємо ці важливі компоненти у значно меншій кількості порівняно з тією, що міститься в натуральній їжі. І тільки з елементами кухонної солі становище прямо протилежне: здебільшого кількість солі, що потрапляє в організм з їжею, покриває потребу з великим надлишком.

Як же впливає кухонна сіль на здоров'я? Все залежить від того, наскільки споживання її відповідає справжнім потребам. У певній кількості вона, безумовно, необхідна нашому організмові. Надто мала або надто велика кількість її шкодить здоров'ю, сприяє виникненню захворювань, іноді навіть призводить до смерті. Відомі, наприклад, випадки, коли в англійських гірників, які працювали з великим напруженням при підвищеній температурі навколишнього повітря і сильно потіли, споживання великої кількості прісної води спричинювало іноді смерть. Згодом таку загрозу було ліквідовано в дуже простий спосіб: у питну воду почали додавати трохи кухонної солі.

Що ж до надмірного вживання кухонної солі, це, безумовно, одна з причин виникнення гіпертонічної хвороби, набряків (водянки) і запалення нирок. Причому в зазначених порушеннях більше “винен” надмір натрію, аніж хлору.

Серед працівників Брукхейвенської лабораторії в Нью-Йорку було проведено дослідження залежності частоти захворювань на гіпертонічну хворобу від вмісту в їжі солі. До групи тих, хто мало споживає сіль, були віднесені особи, які взагалі недосолювали страви в їдальні цієї установи; до середньої групи — ті, хто досоловав їжу тільки тоді,

коли вона здавалася їм малосолоною; такими, що вживають багато солі, вважалися люди, які завжди досоловували свої страви.

Виявилось: ті, що споживали багато солі, захворювали на гіпертонію у 15 разів частіше, ніж ті, хто вживав її мало!

Е. РАННАК.

ЗВІДУСІЛЬ

● За опублікованими даними лікаря Е. Кула, куріння викликає рака не тільки легенів, а й уст, горла, шлунка, кишок, печінки, та у значній мірі спричинює захворювання серцево-кровоносних судин.

● Кожного року через п'яних водіїв автомашин гине приблизно 26 000 американців.

● Дослідження, що їх провадили науковці Алабамського університету, свідчать, що жінки зберігають свою працездатність довше, ніж чоловіки, і фізично витриваліші.

● Досить поширену думку, що ніби кава погано впливає на серце, спростували вчені штату Флориди. Навіть у палких прихильників кави, які випивають понад шість чашок за день, небезпека вмерти від інфаркту не більша, ніж у людей, що взагалі її не вживають. Натомість небезпека інфаркту зростає для тих любителів кави, що багато курять.

● Як стверджує один американський фізик, у недалекому майбутньому люди зможуть вмиватися... без води. Її замінять апарати, з яких замість води "потече" ультразвук. Відпаде необхідність користуватися милом і рушником.

● У пустельних горах Колорадо палеонтологи виявили скам'янілі кістки диновижних птахів-ящерів, незграбних черепах і динозаврів. Особливу увагу привернула кістка небачених розмірів: вона мала майже триметрову довжину. На думку палеонтолога Д. Дженсена, вона була колись лопаткою брахіозавра-ящера з роду динозаврів. Зважаючи на розміри лопатки, знахідка належала тварині, найбільшій серед усіх, які будь-коли населяли суходіл нашої планети. Первісний велет мав 30-метрову довжину, важив близько 100 тонн, і завдяки своїй двадцятиметровій шиї міг покласти свою голову на дах п'ятиповерхового будинку. Доісторичного гіганта назвали "ультра-завром".

● Між зайвою вагою людини і хворими зубами існує певний зв'язок. Огрядні звертаються до зубних лікарів частіше, ніж худі, у повних більше зубів уражено карієсом.

● Кольори і навіть відтінки риби розрізняють не гірше, ніж людина.

● Світовий океан являє собою гігантський "паровий казан", що нагрівається сонцем. Щороку з його поверхні підіймається в атмосферу у вигляді пари 411 куб. кілометрів води.

Пресове повідомлення

НАПЕРЕДОДНІ НОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ — "УКРАПРЕС"

Згідно з повідомленням-закликом, що його поширює серед українців д-р Іван Овечко, з його ініціативи та при допомозі любителів вільного слова й української преси у вільному світі робляться заходи до заснування нової публікації п. н. "УКРАПРЕС" — ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ. Ця публікація (спочатку неперіодична) має на меті реферувати читачам про зміст статей на важливі теми в інших органах преси та про їхні інтерпретації фактів і подій і одночасно подавати коментарі своїх співробітників-дописувачів до тих матеріалів. Мав би бути в тій публікації "УКРАПРЕС-у" й широкий відділ нецензурованих, а лише при потребі зредагованих або скорочених листів читачів різних поглядів і переконань. "Єдине, що вимагається від кожного, — пишеться в тому зверненні-повідомленні, — це непорушність українських самостійницько-державницьких позицій".

Це не буде ані газета, ані журнал у тому розумінні, як вони вже існують, а, як засновник-видавець пише у повідомленні, "унікальне видання, якого в нас нема" та "свого роду рецензійне видання, дзеркало всієї нашої преси на еміграції" з коментарями самого редактора в редакційних статтях та дописувачів різних поглядів і переконань.

Виходитиме це видання на газетному папері, але в журнальному вигляді, і розсилатиметься напочатках безплатно, сподіваючись від читачів добровільних датків аж до досягнення запланованої кількості сторінок та регулярної появи. Це останнє залежатиме від щедрості зацікавлених таким виданням. Звертатися на таку адресу:

Dr. Iwan Owechko

P.O. Box 811, Greeley, Colorado, 80632, USA.

Tel. (303) 352-2409.